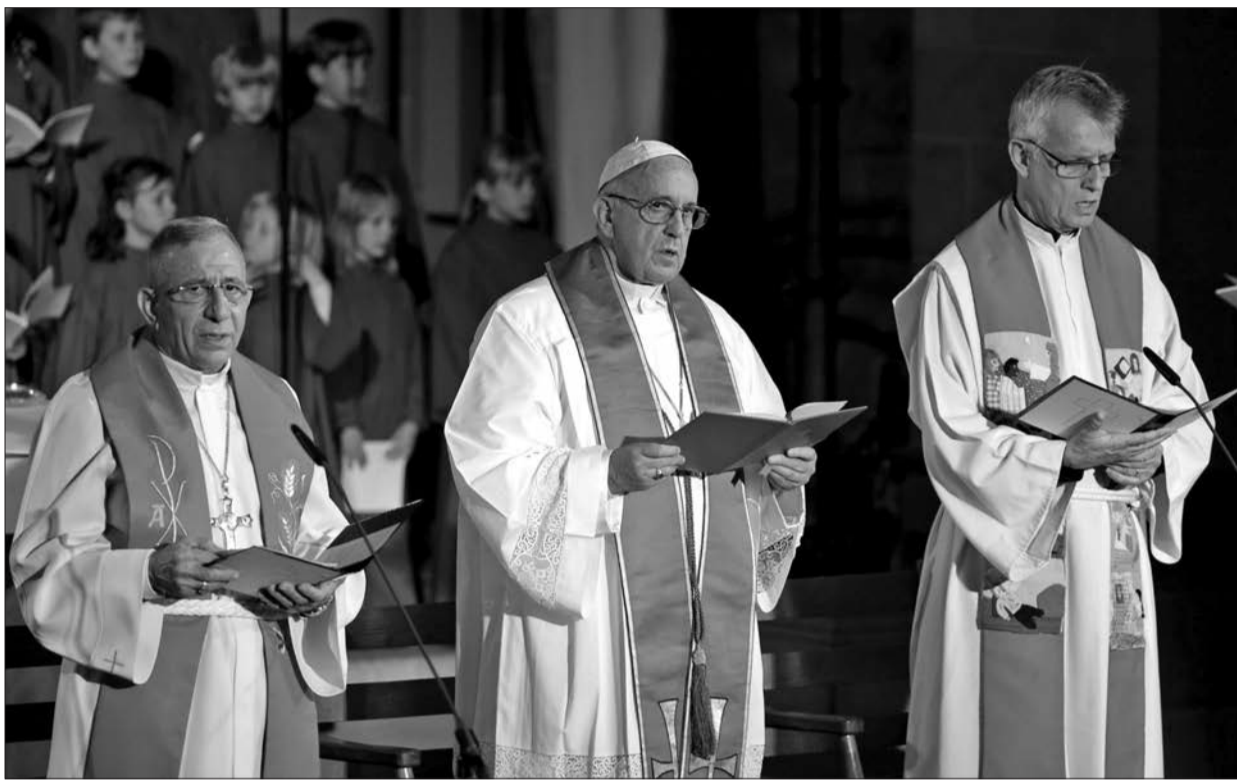

Az Evangélikus Élet kéthetente megjelenő hírlevele

Elismerte a reformáció kedvező hatásait a pápa

„Hálával ismerjük el, hogy a reformáció segített még inkább központi jelleget adni a Szentírásnak” – mondta Ferenc pápa október 31-én Lundban, a reformáció kezdetének 499. évfordulóján tartott ökumenikus istentiszteleten. Az 1947-ben alakult Lutheránus Világszövetség (LVSZ) svédországi „szülővárosának” evangélikus székesegyházában tartott közös megemlékezésnek kétségkívül történelmi jelentőséget adott a római katolikus egyházfő látogatása, aki – elismerve a Luther Márton által elindított reformáció kedvező hatásait – szembeállás helyett a látható egységre való törekvés mellett foglalt állást. Ezt juttatta kifejezésre az LVSZ elnökével aláírt közös nyilatkozat is. Néhány órával később – immár a Malmöi Arénában – a katolikus Nemzetközi Karitásznak és az LVSZ Világszolgálatának vezetői írtak alá szándéknyilatkozatot szeretetszolgálatuk összehangolásáról... (A lapzártánkkal egy időben zajlott eseményről gazdag összeállítás található egyházunk központi honlapján, az Evangélikus.hu oldalon.) ■ EÉ

Ferenc pápa a Lutheránus Világszövetség elnöke, Munib A. Younan (balra) és főtákará, Martin Junge között a lundai székesegyházban tartott október 31-i ökumenikus istentiszteleten

Oratio œcumenica

Mindenható Istenünk, mennyei Atyánk! Színed elé állva szereteted fényében látjuk, hogy méltók vagyunk ítéletedre, de egyszülött Fiaid keresztyére nézve azt is megláttatod velünk, hogy te mégsem akarsz a bűnös halálát, mert szereteted nagyobb ítéletednél.

Hálát adunk azért, hogy ma is hallgathattuk igédet, és szüntelenül hívsz minket gyermekeid közösségébe, ahol a te jelenlétedben soha nem vagyunk egyedül: nőkhöz, férfiakhoz és gyermekekhez, egészségesekhez és betegekhez, épekhez és testi-szellemi sérültekhez tartozunk, és mindazokhoz, akik már nálad vannak.

Könyörgünk egyházadért. Emlékezz bennünket szüntelenül, hogy mielőtt meg kell jelennünk ítélőszéked előtt, megjelent üdvözítő kegyelmed minden embernek. Adj hűséges pásztorokat, akik bátran és tisztán hirdetik törvényedet és evangéliumodat, hogy megleveledjenek gyülekezeteink.

Könyörgünk megbocsátásért: kimondott szavak és véghez vitt cselekedetek miatt, amelyeket meggondolatlanul vagy szeretet nélkül mondtunk vagy tettünk; és ki nem mondott szavak és véghez nem vitt cselekedetek miatt, mulasztásainkért, amelyek ránk nehezdednek.

Könyörgünk a betegekért: ha még nem jött el az ideje annak, hogy színed előtt megjelenjenek, gyógyítsd meg őket; ha távozniuk kell, erősítsd hitüket, hogy kételkedés nélkül bizzanak bűnbocsátó szeretetedben, és atyai kezdedbe tegyék életüket!

Könyörgünk mindazokért, akiket hitük miatt üldöznek, és minden szenvedőért, elnyomottért és kiszolgáltatottért a földön. Ítéld meg a bűnt, de irgalmazz a megtérő bűnösnek!

Hallgass meg minket, Édesatyánk, és teljesítsd ígéreted: ítéld meg a gonoszt, és hozd el hamar országodat, ahol nincs többé bűn, halál és szenvedés, és gyermekeid örökké láthatják arcod dicsőségét. Ámen. ■ MTI

Megemlékezés a Reformációi emlékparkban

Ökumenikus ünnepségen emlékeztek meg a reformáció kezdetéről október 31-én este Budapesten, a Reformációi emlékparkban. Magyarországon e hagyományos eseménnyel zárul az Október a reformáció hónapja elnevezésű rendezvénysorozat.

Fischl Vilmos mellett Huszár Pál

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) rendezvényén Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a tanács főtákará kiemelte: 1517. október 31-én, amikor Luther Márton ki-kezdte vitáit a wittenbergi vártemplom kapujára, elindult valami, ami megmozgatta az egész világot. Hozzátette: fontos, hogy „ne csak emlékezzünk arra, ami történt, hanem éljük is meg, és hagyjuk, hogy a reformáció újra és újra átforgassa életünket”.

Huszár Pál, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnöke beszédében kiemelte: a reformációnak köszönhető a nemzeti nyelvű igehirdetés, a nemzeti nyelvű Biblia és a nemzeti nyelvű iskola. ■ MTI

A HÓNAP IGÉJE

„Ezért egészen bizonyosnak tartjuk a prófétai beszédet, amelyre jól tesztelt, ha figyeltek, mint sötét helyen világitó lámpásra, amíg felvirrad a nap, és felkel a Hajnalcsillag szívetekben.” (2Pt 1,9)

Mindmáig tart a szavak elértéktelenedése. Ígér valaki egy kis segítséget, és „természetes”, hogy nem tartja meg. A szerelő azt mondja, hogy reggel nyolckor érkezik, és délután ötkor sincs ott. A politikus békéről, megértésről nyilatkozik, és közben háborút indít.

És mi, keresztyének mit ígértünk az Úrnak és egymásnak? Hogy az Urat követem teljes szívemből, órá hallgatók, vele kezdem a napot, mindennél előbbre való lesz az Isten Igéje számomra. A bajban lévőnek, betegnek ígérem, hogy imádkozom érte, és csak hetek múlva jut eszembe az illető, amikor megköszöni az imádságokat. A bajban kijelentem, hogy mostantól számíthatok rád, de a valós nehéz helyzet idején éppen nem érek rá.

A Biblia szerint – és tapasztalataink szerint is – Isten szava súlyos, hangsúlyos, és értéke van. Amit mond, az úgy történik. Idejében jön a segítsége, vagy máskor a feddő szó tartalma is valósággyá válik.

Péter apostol egészen bizonyosnak tartja a prófétai beszédet. Mert ő bíz az Úrnak, és rádöbben, hogy mire a kakkas megszólal, háromszor megtagadta őt. Megtapasztalja, hogy amikor a Lélek által szól, valóban emberek jutnak hitre. Van, hogy egyszerre három ezer ember is megtér. Ezért az ő ajkán is biztos a prófétai szó. Az a beszéd, amikor alázatosan az Úrra figyel, megüresíti magát, engedelmesen megnyitja a szívét – és az Úr mellé lép, üzenetet ad. Mert a prófétai szó az az üzenet, amely Istentől származik. Ha az ő nevében ítélt meg valamit, azt bűnbánattal el kell hagyni, mert különben jön az ítélet. Ha az ő nevében biztatja a csüggedező hívőt, akkor a „reménytelenség ellenére is reménykedve hihetjük”, hogy megsegít. És ez megerősíti szívünket, gondolatainkat és lépéseinket, merünk indulni a nem járt ösvényen, a járatlan úton is. Mert biztos, hogy velünk lesz az, aki biztatást adott mai prófétája, az igehirdető és Jézus küldöttként jövő ember által.

A Biblia szerint Jézus a világosság, a világitó lámpás és a Hajnalcsillag. Ha őt befogadta a szívedbe, ha igéjét (szavát) gyakran olvasod és hallgatsz, akkor egyre helyesebben tudsz dönteni életed nagy és kis kérdéseiben. Világosság gyullad a homályos világban, a sötét üzemek és az elsötétült emberek között is. És ez a világosság erőt ad, hogy kiállj vele mások elé is. Hogy te is világitó lámpás légy, mert Jézus van a szívedben. Ha felkelt a Hajnalcsillag, ha megszületett neked is a Megváltó, akkor te is egy csillag leszel a lelkileg sötét világban. Ez a prófétai hivatásunk. „Szép, fényes Hajnalcsillagom, / Ragyogj rám, édes Jézusom, / Én lelkem vigassága! / Oly sok szív téged várva vár. / Az én szívem is nyitva már, / És jöttödöt kívánja. / Kedves, ékes, / Égi kincsem, dicsőségem, gazdagságom! / Üdvösségem tőled várom.” (EÉ 361,1) „Szép Hajnalcsillag, / Setét égre irlak, / Én megváltó Jézusom! / Mert éjten-éjjel / Tündöklő fényvel / Csak te világolsz, jól tudom. / [...] Szent egyházadban / Tiszta sugár lobban, / Lelkedből hullt égi láng: / Nagy világéjben / Reménységképpen, / Míg örök nap nem tűz reánk.” (EÉ 397,1.4) ■ SZÉLL BULCSÚ

Átadták a Károli Gáspár-díjakat

A reformáció emléknapi alkalmából Károli Gáspár-díjjal tüntették ki Gáborjáni Szabó Botondot, a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárának gyűjteményi igazgatóját és Ősz Sándor Elődöt, az Erdélyi Református Egyházkerületi Levéltár levéltárosát (képünkön középen).

A díjakat Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és Fülöp Attila egyházi, nemzeti és civil társadal-

mi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár adta át október 28-án Budapesten. Balog Zoltán ünnepi beszédében kiemelte: huszonhét évvel a rendszerváltás után még mindig rengeteg értéket kell megmenteni, kincscsésé tenni, kihozni azokból a „kincstárakból”, amelyek egyszerre védtek, de el is zárták a szélesebb közönség elől az egyházi kultúra kincseit. ■ MTI

Lélek által megelevenített nép vagyunk

Országos reformációi istentisztelet

Együtt emlékeztek a reformációra a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) tagegyházai október 30-án a budapesti Agapé Püünkösdi Gyülekezetben tartott hálaadó istentiszteleten. A reformáció tüzeben megtisztított egyházért és szentségeikért hálát adó alkalmon azért könyörögtek, hogy Isten Szentleke oszlasson el ma is minden tévedést, és óvja meg a szentségtelen és üres élettől népét, hogy az hűséges szolgának bizonyulhasson.

„Isten népe élő hitű, a Szentlélek által megelevenített nép, akik nyomorúságuk ellenére is megbízhatók, hitelesek szolgálataiban, az evangélium hirdetésében – mondta igehirdetésében Steinbach József református püspök 2Kor 3,4–8 alapján. – Isten népe Jézus Krisztus által bízik Istenben. Jó olyan korban halni ezt, amelyben az élet minden szintjén eluralkodott a bizalmi válság, ahol

először mindig a kritika szólal meg, ahol a gyanakvás az általános magatartás. Egyvalaki biztosan van, akiben bízhatunk. Áprily Lajos szavaival: »egyetlen tornyos sziklaszál« az élő Isten, akibe kapaszkodhatunk, akire építhetünk, aki irányt mutat. Ha ő velünk, kicsoda ellenünk?» – tette fel a kérdést a MEÖT elnöke, és hozzátette: az ígére figyelésben a Szentlélek eleveníti, nyitja meg a holt

betűt, így lesz az Isten szavává, amely vezet, vigasztal, bátorít.

A betű önmagában ölni képes feyver: csak akkor él, ha Isten megnyitja azt, és megeleveníti általa népét.

„Mi, az ige mai felekezetei valljuk az igehirdetés, a bizonyágtétel csodáját, hogy az az élő Isten szívtől szívig jutó szava lehet, amely megeleveníti azt, aki hallgatja. A hívó ember megelevenedik a megtérésben, a megszentelődés folyamatában pedig maga Krisztus növekszik benne” – mondta Steinbach József, és hozzátette: élő egyházra van szükségünk, nem minél nagyobb intézményrendszerre, mert az ige élő és ható, és az emberek ma is várják, hogy Is-

ten megszólítsa őket. A püspök figyelmeztetett: Isten népének prófétái küldetése, hogy intsen, de ez az intés sosem lehet bántó, végképp nem lehet az a célja, hogy öljön.

„A Lélek által megelevenített, szolgálatra elhívott és arra alkalmassá formált nép vagyunk, hogy Jézust hirdessük, aki út, igazság, élet, Isten Fia, Megváltó” – jelentette ki az igehirdető.

Steinbach József hangsúlyozta: nem elég a zsenialitás, elengedhetetlenül fontos szolgálatunkban a megbízhatóság, a hitelesség. A Lélek megbízhatóvá tesz: alkalmassá arra, hogy az új szövetség szolgálói legyünk. Mint mondta, az embernek elsősorban nem jótékonyaságra, társadalmi igazságosságra, hanem megváltásra, Jézus Krisztusra van szüksége. Erre a szolgálatra, szövetségének szolgálatára ő maga teszi népét alkalmassá: ígéretei olyan valóságok, mint az úr-

vacsorai jegyek, a kenyér és a bor, amelyeket az ökumenikus alkalmon ki is szolgáltattak, hogy pecsétjei legyenek a Lélek hívásának.

Az igehirdetés és az úrvacsora után a liturgiában szolgáló egyházi vezetők – Szemerei János evangélikus püspök, Papp János baptista egyházelnök, Khaled A. László metodista szuperintendens, Fischl Vilmos evangélikus lelkész, MEÖT-főtítká – a Lélek megelevenítő vezetéséért könyörögtek, hogy Jézus Krisztus népe megbízhatóan képviselhesse az evangéliumot, valamint hálát adtak az egyházért, amely tanúskodhat Megváltójáról. A reformáció ünnepi évére készülve azt kérték, hogy az Úr útjára meg népét itt, Magyarországon, hogy tapasztalható legyen szolgálataiban a Lélek megelevenítő ereje.

■ BAGDÁN ZSUZSANNA

A reformáció öröksége a tírpiákok között

263 éve alapították a várost az evangélikus tírpiákok, és 230 évvel ezelőtt szentelték fel az evangélikus Nagytemplomot Nyíregyházán a rómebeliekhez írott bibliai igeverssel: „Bizonny, őtöle, őaltala és őreá nézve van minden: Istené a dicsőség mindörökké.” (Róm 11,36) Erre emlékezett október 22-én és 23-án a gyülekezet.

Nyitóáhitatában dr. Kovács László Attila, a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség igazgató lelkésze Zsolt 66,2–4 alapján emlékeztetett: Luther a megfeszített Krisztusra mutatott! A reformáció öröksége arra kötelez minket, hogy Isten ígéjére figyeljünk. A gondolatot folytatva dr. Hafenschér Károly, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke, a kormányzati Reformáció Emlékbizottság miniszteri biztosa arról szól, hogy a jubileumi év nagy lehetősége: lehet számunkra egyháztörténeti év, hittanév és Jézus-év. Tanuljuk ma is Luthert, ismerjük meg írásait, és térjünk vissza a forráshoz! Vegyük komolyan reformátori örökségünket! – hívta fel a figyelmet.

A bokortanyák életképességének fenntartásához a civil szervezetek és az egyházak is jelentősen hozzájárulnak.

A céheknek és az iparosoknak a nyíregyházi tírpiákok életében betöltött szerepét vizsgálta dr. Szabó Sarolta etnográfus, a Sóstói Múzeumfalú igazgatója.

A gyülekezet fenntartásában működő és Túróczy Zoltán püspök nevét viselő általános iskola éttermében elfogyasztott közös ebéd után a délelőtti elhangzottak eleveledtek meg azon a kiállításon, amelyet a templom karzatán, az orgona mögötti felújított térben rendeztek be a megyei Jósza András Múzeum munkatársai. A reformáció öröksége a tírpiákok között „kézzel fogható” közelségbe került: a kiállítási vitrinekben a gyülekezeti tagok által felajánlott tárgyak is helyet kaptak. Megnyitóbeszédében dr. Bene János múzeumigazgató megemlégtette: egy kivételével mindig lutheránus polgármestere volt a városnak, s az államosítás előtt huszonnégy tanyasi iskolája volt az evangélikus gyülekezetnek. Végezetül dr. Bálint Zoltán egyházközségi felügyelő név szerint is megköszönte a kiállítás létrehozásában közreműködő szakemberek munkáját.

A vasárnap délelőtti hálaadó istentiszteleten Horváth-Hegyi Áron nyíregyházi származású sámsonházi lelkész hirdette Isten ígétjét a kijelölt evangéliumi szakasz, Mt 18,21–35 alapján. Hetvenszer hétszer is meg kell bocsátanunk testvéreinknek, hiszen Isten nekünk is megbocsátotta minden bűnünket! Élünk a kegyelem által! – helyezte a jelenlévők szívére.

A családi istentisztelet liturgiai szolgálatát Zsarnai Krisztián esperes vezette. Az októberben született hittestvéreket szólóénekekkel köszöntötte Zsarnainé Urbán Nóra, Demcsákné Balczó Ildikó pedig mély átéléssel mondta el Márai Sándor Mennyből az angyal című költeményét, hiszen harmadéves műgyemestemistaként maga is tanúja volt 1956-ban az október 23-i fővárosi eseményeknek.

Az ünnepségsorozat záróalkalmán Szita Miklósné Megyer Márta, a Kistemplom kántora obojátékával, a gyülekezet énekkara ismert kórusművek megszólaltatásával dicsérte az Urat, Kovács László Attila orgonakíséretével. A furulyaverseny többszörös győztese, Kiss Benedek Máté szolgálatát édesapja, Kiss Zoltán, a Nagytemplom orgonistája kísérte zongorán.

Záró igehirdetésében Adámi László parókus lelkész az oltárkép felirata, Zsid 9,12 alapján hirdette az örömhírt, idézve végül a westminsteri kiskaté egy mondatát: „Az ember végső célja, hogy dicsőítse Isten, és öröklé gyönyörködjen benne.”

■ GARAI ANDRÁS

Lutherrel együtt keressük az igazságot!

Bemutatták a Luther-rajzfilm 2. és 5. részét

A Luther Márton élete című rajzfilmsorozat második és ötödik epizódjának bemutatóját október 27-én este tartották a budapesti Bem moziban. A Luther Kiadó és a Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága szervezte alkalmon kerekasztal-beszélgetésre is sor került a film kapcsán.

Csernák István, Hell Gabriella, Mesterházy Balázs, Richly Zsolt és Fabiny Tamás

A rendezvényt Kendeh K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója nyitotta meg, majd a második epizód, a Luther diákorát bemutató rész megtekintése után Mesterházy Balázs evangélikus esperes beszélt arról a segédanyagról, amelyet a rajzfilmhez alkotnak egy négyfős stábbal. Egyes feladatokat is bemuta-

tott a közönségnek, amelynek tagjai lelkesen tippelték meg a válaszokat.

A filmbemutatóhoz ökumenikus kerekasztal-beszélgetés csatlakozott, amelynek moderátora dr. Fabiny Tamás püspök volt, résztvevői pedig Mesterházy Balázs, Hell Gabriella hitoktató (Magyar Katolikus Egyház) és

Csernák István nyugalmazott szuperintendens (Magyarországi Metodista Egyház).

A rajzfilm rendezője, Richly Zsolt elmondta, hogy több mint harmincan dolgoznak a filmen, és nagy öröme szolgál, hogy sok kezdő művész sikerült a projekthez csábítania. „Luther nem volt szent, de voltak álmatlan éjszakái és kétségei. Ezeket a lelki vívódásokat képileg átalakulásokkal próbáltam meg ábrázolni, ez minden egyes alkalommal kihívást jelent számomra” – vallotta.

Mesterházy Balázs esperes hangsúlyozta, hogy az evangélikus egyház tanító egyház, ezért fontos, hogy a filmhez készített segédanyagból plusztudást kaphatunk, és akár meg is beszélhetjük a látottakat-hallottakat. Az eszmecsere résztvevői végül egyetértettek abban, hogy ha kíváncsiak vagyunk az igazságra, akkor addig kell keresnünk, amíg meg nem találjuk. Ezután a résztvevők még megnézték az ötödik epizódot, amely Luther wittenbergi éveit és a 95 tétel kiszögelését mutatja be.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Hogyan legyünk a reménység emberei?

Beiktatták Szlaukó Orsolya lelkészt Cegléden

Kettős ünnepet ültek a ceglédi evangélikus gyülekezetben október utolsó szombatján: a templom felszentelésének 120. évfordulóján beiktatták hivatalába Szlaukó Orsolyát. Ez az esemény mérföldkővet jelent a város protestáns közösségeinek életében: a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulója előtti esztendőben szolgál először Cegléden női parókus lelkész.

A ceglédi híveken kívül a lelkész nő szűkebb pátriájából, Cinkotáról és előző szolgálati helyeiről, Szegedről, Makóról, illetve Újpestről is szép számmal érkeztek vendégek az ünnepi eseményre.

Györi Péter Benjámín, a Dél-Pest Megyei Egyházmegeje esperese igehirdetésében János evangéliumát idézte

(Jn 1,3). Az esperes a meghívón álló igeverse utalva úgy fogalmazott: „Egy gyülekezet jó működésének a kilátásai a hétköznapi élet logikája szerint rosszak, hiszen sok különböző gondolkodású és érdeklődésű ember alkotja. Az összekötő kapocs Jézus szeretete, köré szerveződik minden, így a remény eltölt minket, hogy mégis működni fognak a dolgok.”

Az istentiszteleten részt vevő lelkésztársak bibliai igékkel mondtak áldást Szlaukó Orsolyára. A lelkész nő Zsid 6,19 alapján tartott igehirdetésében utalt a Cegléden is szolgáló nagy elődre: Ordass Lajos püspökre. Az ünnepen Fabiny Tamás püspök nem vehetett részt, de elküldte levelét, melyben azt írta: örül, hogy Szlaukó Orsolya került a ceglédi gyülekezet élére, mert nagy szükség van dinamizmusára és jó teológiájára. Együttal ígéretet tett arra, hogy hamarosan a városba látogaton. A beiktatási ünnep ezt követően közgyűléssé alakult át. Az egyház-

község felügyelője, Jankovics Árpád megemlékezett a templom felszentelésének százhuszadik évfordulójáról is: a Szehtlo Ottó által tervezett épület két háború után ma is itt magasodik, és élő gyülekezet tölti meg.

Az ünnepség talán egyik legfel-emelőbb pillanata az volt, amikor a makói polgármester, Farkas Éva Erzsébet köszöntötte Szlaukó Orsolyát, és meggyújtotta azt a mécses, amelyet eddig összesen háromszor, a három legfontosabb életeseeményén gyújtott meg. A Ceglédi Ökumenikus Lelkészkör nevében Hánka Levente, a nagytemplomi református egyházközség pásztorja köszöntötte szolgálatát.

Szlaukó Orsolyát 2014-ben szentelték lelkészé, parókus lelkészként Cegléd az első szolgálati helye; a gyülekezet egyhangúlag szavazott megválasztására. Elődje, Péter Zoltán – aki szintén nagy szeretettel köszöntötte őt beiktatása alkalmából – a Budavári Evangélikus Egyházközségben folytatta lelkészi hivatását.

Az ünnepségen a ceglédi ökumenikus Halleluja kórus énekelt, a kántori szolgálatot Csehné Szeker Anikó és Telek Zita végezte.

■ BELSŐ OLGA NOÉMI

FOTO: SALLAI GÁBOR

Slovenská príloha

Stranu zostavila: HILDA GULÁČIOVÁ-FABULOVÁ

Pamiatka reformácie

„Hovorím však: Žite podľa Ducha a nebudete vykonávať žiadosti tela.“ (Gal. 5,16.)

Zamyslenie nad Božím slovom: Keď dnes svätíme pamiatku reformácie, pripomeňme si, že o rok uplynie od jej začiatkov pästo rokov. Dnešný text obsahuje základné výpovede, ktoré viedli reformátora Martina Luthera pri náprave stredovekej cirkvi. Čo napísal „reformátor“ rodiacej sa kresťanskej cirkvi apoštol Pavel? Je rozhorčený! Počul, že niektoré kresťanské zbory zachovávali staré náboženské zvyky. Varuje pred nebezpečenstvom sfaľovania a znehodnotenia zvesti o Ježišovi Kristovi. Ježiš Kristus ich od nich už oslobodil. Pavel napomína: Nedajte sa znova viesť ľudskými predpismi! Reakcia bola rôzna. Kresťania zo židovstva ešte chceli zachovávať Božie prikázania ako vyvolení Boží ľud. Iná skupina kresťanov zastávala opačné stanovisko: bez predpisov nemožno žiť ani v kresťanstve. Láska k blížnemu je pekná vec, ale poriadok musí byť. Z toho pohľadu si vieme predstaviť aj dnešné problémy. a ako reagujeme my? Asi podobne. Pavel zdôrazňuje, že ľudské predpisy nemajú pred Bohom cenu, nemôžu nás spasiť. Zachraňuje len viera v Ježiša Krista. Byť len nejakými poriadnymi ľuďmi nemá cenu. Pavel ide ďalej: keď sa budete spoliehať na svoje snahy, Ježiš Kristus je zbytočný, k spásu nepotrebný. Je dobré meditovať o kríži Kristovom, ktorý nás objíma svojimi ra-

menami. Vtedy pocítite tú oslobodzujúcu silu z nebies. Nebudeme už zotročení predpismi. Už nie zabezpečenie života skutkami, ale vierou v Ježiša. Pavel zdôrazňuje: slobodný Boh chce z nás mať slobodných ľudí. Kristus nás oslobodil k slobode. Čo to znamená konkrétne dnes? Dôjde k zmiereniu tam, kde sú rozpory. Skrze vieru v Krista nebude záležať na tom, či niekto má iné kresťanské vierovyznanie. Hlavné je, že sa úprimne veriaci kresťan prejaví v skutkoch lásky. Žiť taký život je, prirodzene, ťažké. Duch Svätý nás však uspôsobí byť slobodnými a úprimnými, uspôsobí nás roztvoriť ramená a nezovrieť päsť k úderu. „Kristus nás oslobodil k slobode!“ píše apoštol kresťanským zborom dneška i zajtraška. Reformátor Luther túto vetu Písma svätého ako jednu zo základných Božích pravd použil na reformu cirkvi. Preto: preč od predpisov zákona k slobode láske skrze Ježiša Krista! Amen.

Modlitba: Pane Bože, ďakujeme Ti, že si priviedol Božích mužov k pravdám Písma a skrze nich k náprave svojej cirkvi, že si ju dal očistiť a napraviť. Ďakujeme, že nám dávaš čistotne a úprimne zvestovať spásu v Ježišovi Kristovi. Nedaj nám ustúpiť od Tvojej pravdy. Pomôž nám stáť na apoštolskom základe cirkvi a vytrvať v pravej viere až do konca. Amen.

■ MGR. LUDOVIT MUNTAG
evanjelický farár

Meditácia

„Ktorých moc Božia zachováva vieru na spasenie, pripravené zjaviť sa v poslednom čase...“ (1. Pt. 1:5.)

2. Kor. 6:1-10. Charakteristické črty osobnosti evanjelika alebo čo je typicky evanjelické. Apoštol Pavel predstavuje korintským kresťanom kresťanský spôsob života. Taký, ku ktorému sa nanovo prihlásila reformácia a ktorý sme si osvojili ako evanjelický.

1. Úplne prvoradým znakom je vzťah k milosti Božej. Evanjelik vie, že žije z nej ako chudobný z bankového účtu, ktorý mu otvoril Otec nebeský (svoj dávno premrhal). Účtu, na ktorom sú vložené také hodnoty, ako láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, vernosť, zdržanlivosť. To ho vedie k pokore a vylučuje pýchu. Nikdy túto milosť nezneužíva, neberie ju nadarmo, ale rozhojňuje a rozdáva ju. Vie, že je to drahá milosť, poznačená utrpením a krvou Božieho Syna.

2. Jeho správanie sa nesie v znamení slov „teraz je čas príhodný“. Na slová „predtým“ a „potom“ zabudol. Žije aktívne v prítomnosti v moci Kristovej.

3. Nikomu v ničom nedáva dôvod na pohoršenie, a predsa vnáša rozruch všade tam, kde je mŕtvo, spánok, nedbalosť, povrchnosť, nevera...

4. V ďalších veršoch predstavuje apoštol podrobný a obsiahly opis evanjeliových vlastností. Spomeniem aspoň jednu: ako smutní, ale vždy veselí. S kresťanom-evanjelikom je radosť spolu nazívať, lebo je vždy veselý, dokonca aj vtedy, keď mu srdce smúti a plače: to neznamená, že má ústa neustále roztriahnuté do širokého úsmevu, ale jeho správanie je plné radosnej nádeje, pretože vidí „za horizont“ prítomných dní. (Zj. 21,3-5.)

■ JOZEF GREXA

Čo je reformácia?

Legenda hovorí, že v elsasskom Mühlhausene stála kedysi slávna kaplnka, v ktorej Božie slovo kázali sami významní kazatelia. No, raz, keď vytrhli do Elsasska Francúzi, kaplnku spolovice zručili. Keďže nebola vôľa obnoviť ju, tak ju predali. Nový majiteľ bol usilovný človek. Uskladnil si v nej slamu a seno a zriadil kováčsku dielňu. V nej ukované predmety predával a zarábal. Po rokoch si jeden farár spomenul, že niekedy to bol kostol a nedalo mu to pokoj.

Šiel za kováčom a bývalú kaplnku odkúpil. Povyhadzoval z nej slamu a seno. Zrušil kováčsku dielňu, odstánil odtiaľ všetko, čo tam nepatrí, a obnovil oltár i kazateľňu. Opäť sa v nej začalo kázať a veriaci tam spievali a slúžili Hospodinovi. Tento príbeh možno pripodobniť k cirkvi a reformácii. Starokresťanskú apoštolskú cirkev ľudia

poškodili. Miesto Božieho slova ju naplnili slámou a senom ľudských bludov a pápežských výmyslov. Namiesto sviatosti Večere Pánovej, v ktorej sa ľudom dostávalo spasiteľnej Božej milosti, zriadili v nej dielňu na dobré skutky a za peniaze predávali odpustenie hiechov.

Martin Luther zistil, že z cirkvi sa stal len obchod prestáva slúžiť pôvodnému účelu. Nepostavil však novú cirkev, len ju obnovil a očistil od ľudských bludov a výmyslov. Na základe Božieho slova z nej povyhadzoval všetko, čo do nej nepatrilo-seno i slamu ľudskej múdrosti, kováčsku dielňu dobrých skutkov a obnovil kazateľňu, aby sa z nej kázalo čisté Božie slovo a oltár, pri ktorom mohli veriaci dostať odpustenie hriechov z milosti skrze vieru.

■ M. KOVÁČIKOVÁ

Hrad prepevný je Pán Boh náš

Luther túto pieseň napísal – a to slová i melodiou, niekedy medzi rokmi 1527 a 1529. Základný námet prevzal zo Žalmu 46. V ôsmom a tiež v záverečnom dvanástom verši stojí: „Hospodin zástupov je s nami, Boh Jákobov, hrad náš nedobitný.“ Na konci stredoveku, keď Luther žil, si všetci uvedomovali vojenskú moc kamenných pevností a hradov (pretože už v tej dobe poznali strelný prach i kanon).

Luther sa sám po wormskom sneme v roku 1521 musel ako vyhnanec pod kľatbou skoro rok skrývať na hrade Wartburg. Je pravdepodobné, že neskôr, keď skladal pieseň Hrad prepevný, sa mu vybavoval obrázok vysokých a masívnych hradieb Wartburgu, za ktorými vtedy našiel bezpečný úkryt pred nepriateľmi evanjelia. Luther vo svojej piesni trefne premietol všetky pozemské hrozby a útrapy, o ktorých hovorí 46. žalm do duchovnej oblasti.

Kresťanovým nepriateľom totiž nie je ani tak prírodná pohroma alebo politický prevrat, i keď fyzické nebezpečenstvo, choroby, nehody a ďalšie spoločenské neprijemnosti človeku strpcujú život a vyvolávajú v nás pocity neistoty a ohrozenia. Predsa však, najväčším nepriateľom ostáva „ten starý nepriateľ“, Satan. Keď sa mal Luther stretnúť v Augsburgu s tými, ktorí mali moc a svoju pravdu postavili nad evanjelium, jeho priatelia ho varovali, že ho odsúdia a upália. No Luther našiel pevnú pôdu pod nohami v uisteníach svojho Pána. Odpovedal: „I v Augsburgu, uprostred svojich nepriateľov, kráľuje Kristus.“ Luther mohol prísť o život i o česť. Ale nemohol prísť o vieru, ktorú mu dávalo evanjelium a vďaka ktorému mal podiel na večnom živote.

Hrad prepevný je Pán Boh náš. U Neho je ochrana pred kniežatom tohto sveta, ktorého i len „slovičko“ Písma porazí.

Lutherova ruža

Vlastný erb Martina Luthera prijala Evanjelická cirkev augsburgského vyznania za svoj inštitucionálny znak. Tvoria ho čierny kríž v červenom srdci, lebo kríž síce umŕtvuje, ale ponecháva srdcu jeho farbu. Srdce je ponorené v bielej ruži, lebo viera dáva pokoj, radosť a potešenie. Biela symbolizuje farbu anjelov a Ducha Svätého. Ruža sa nachádza v belasom poli, symbolizujúcom priesťor nebeskej oblohy, lebo radosť v Duchu a vo viere je počiatkom nebeskej radosť. Belasé pole lemuje zlatá obruč, dokumentujúca nebeské blahoslavenstvo, ktoré je večné, bez konca a vzácne ako zlato. Znak je výrazom vyznania: Spravodlivý z viery bude žiť.

■ M. KOVÁČIKOVÁ

J. POTÚČEK Lutherova modlitba

Hľa, Hospodine, cirkev hnije,
kol tela ovíja sa had
i vlci draví, mnohé zmije
zožierajú telo, polnoc bije
pastieri zlí, nepasú stád.

A vraha krutá ruka všade
rozsieva svoju smrtnú sieť,
ach, kolké duše hynú v hlade
po Slove prahnúc žízna v smäde,
tmy obklúčili celý svet.

Čo čítiť, Hospodine, Bože,
keď duša v žiali zovretá?
Vzkries, pomôž v tejto smrti hrôze,
v ohnivom zjav sa, Pane, voze,
by prišla Tvoja odvetá.

Daj sily k boju, Tvojho Ducha
podopri svojim ramenom,
do Slova pravdy obleč rúcha,
by vstala mnohá duša hluchá,
zasiahni pravdy plameňom.

Môj život v Tvojej ruke, Pane,
tak idem smeľ s šelmou v boj,
len Tvoja vôľa nech sa stane,
hoc pôjdem v súžení a hane,
o, Pane, všetky rany zhoj.

Deutsche Anlage

Redakteurin: PFARRERIN ESZTER HEINRICHS

Sárvár – eine Wiege der Reformation in Ungarn

Neben Ödenburg und Debrecen wird auch die ländliche Kleinstadt Sárvár zu einem bevorzugten Veranstaltungsort der Feiern zum Jubiläum „500 Jahre Reformation“. Bis zum Beginn des Jubiläumjahres wird die Erneuerung des Innenraumes der Kirche erfolgreich abgeschlossen werden. Die Altarwand und die Orgel wurden unter anderem durch eine Förderung der Regierung restauriert. Die Kirche bekam neue Fliesen, und die Gemeindeglieder von Sárvár können der Verkündigung der Worte Gottes in neuen Bänken zuhören. Dank der Selbstverwaltung der Stadt bekommt der Platz vor der Kirche ein neues Antlitz. Den Plänen nach wird auch das Denkmal des humanistischen Gelehrten und Bibelübersetzers Johann Sylvester hier Platz finden.

Dass Sárvár in West-Transdanubien im 16. Jahrhundert die Wiege der Reformation werden konnte, ist an erster Stelle dem Palatin Thomas Nádasdy, dem Bibelübersetzer Johann Sylvester und der im Jahre 1537 errichteten Druckerei zu verdanken.

Die Burg von Sárvár und die dazu gehörenden Besitztümer waren in diesem Jahrhundert noch im Besitz der Familie Kanizsai. Als der kleinadelige Thomas Nádasdy Ursula Kanizsai geheiratet hatte, kam er zu einem mächtigen Vermögen. Er war ein hochgebildeter Politiker seiner Zeit, der als Beamter in der Rängeleiter immer höher emporstieg: 1534 war er Obergespan von Eisenburg, 1537 Banus von Kroatien und Slowenien, 1540 Landesrichter, 1542 wurde er zum Landeshauptkapitän. Am Hofe Sárvár lebten und verkehrten, in der Zeit von Thomas Nádasdy, der mit dem Protestantismus sympathisierte, berühmte Gelehrte, Ärzte und Prediger. Unter anderen: Kaspar Szegedi Kőrös, Sebastian Tinódi, Matthias Dévai Bíró, Peter Melius d. Jüngere, Johann Sylvester.

Johann Sylvester kam auf Thomas Nádasdys Einladung nach Sárvár. Der reiche Aristokrat ernannte den Gelehrten, der ein ausgezeichnete Kenner der lateinischen, griechischen und hebräischen Sprache war, zum Schulmeister.

1537 wurde eine Druckerei gegründet, deren Leitung ebenfalls Sylvester übertragen wurde. Im Jahre 1539 erschien die lateinisch-ungarische Grammatik dieses humanistischen Gelehrten, welche die erste wissenschaftliche Systematisierung der ungarischen Sprache darstellt, dann folgte im Jahre 1541 die Übersetzung des Neuen Testaments. Man kann nicht oft genug betonen, dass dieses Werk das erste in ungarischer Sprache gedruckte Buch in Ungarn war. Übrigens begannen die ersten ungarländischen Druckereien in der Mehrheit auf den von den Türken besetzten Gebieten zu arbeiten. Erst in unseren Tagen wurde allgemein bekannt, dass der Beginn und die Entwicklung des ungarischen Buchdrucks dem Humanismus, beziehungsweise dessen geistigem Erbe, der Reformation zu verdanken ist.

1542 verließ Johann Sylvester Sárvár, er ging nach Wien, wo er an der Wiener Universität Professor des hebräischen Lehrstuhles wurde. Sárvár blieb vorübergehend ohne Druckerei.

Etwa nach 60 Jahren folgte ihm dann Johann Manlius, ein Wanderbuchdrucker, der im Jahr 1602 das gegen die katholischen Gläubigen geschriebene, historisierende Werk von Stephan Magyari „Von den Gründen der vielen Verschlechterungen in den Ländern...“ herausgebracht hat.

Wie Sylvester, so hat auch Johann Manlius hervorragende Beiträge im Dienste des Protestantismus und des Ungartums geleistet.

In der Nachfolge von Johann Sylvester verkehrte noch ein Reformator von großem Format in Sárvár: Matthias Dévai Bíró, der „Ungarische Luther“.

Er kam im Jahre 1535 nach Sárvár. Hier unterrichtete er auch in der Schule, die von Nádasdy gegründet wurde. Vermutlich schrieb er zu dieser Zeit seine Flugschrift: „Disputatio“. Obwohl er im Herbst des folgenden Jahres nach Nürnberg zog, wurde der Briefwechsel mit Thomas Nádasdy auch später nicht von ihm unterlassen.

Mehrere Schüler der Schule in Sárvár sind berühmt geworden. Einigen hat Thomas Nádasdy

zu ausländischen Studien verholfen. Aus den Schriften der Kirchengeschichte kann man mit mehr oder weniger Präzision die Namensliste der Prediger und Lehrer im 16. Jahrhundert zusammenstellen. (In erster Linie ist das der Verdienst von Sándor Payr, der – nicht nur nebenbei – ab September 1886 bis März 1887 Vikar in Sárvár war.)

leichnam schon nach der neuen Ordnung zur Kirche von Sári führte. Von Nádasdys Frau wurde das Abendmahl im Jahre 1554 unter beiderlei Gestalt (Brot und Wein) empfangen. Ab diesem Zeitpunkt gab es immer einen evangelischen Pfarrer am Hof.

Im Jahre 1643 ist der damalige Gutsherr, Franz Nádasdy III. – der später enthauptete oberste Landesrichter – samt Hofgesinde zum katholischen Glauben übergetreten. Die protestantischen Pfarrer und Lehrer mussten eine harte Schicksalsprüfung durchmachen. Von jenen, die ihren Glauben behalten wollten, wurden viele zur Galeerenstrafe verurteilt.

Eine Zeit lang schmachteten im Kerker der Burg Sárvár acht evangelische und sieben reformierte Pfarrer. Im Innenhof der Burg befin-

Neben den griechischen und jüdischen Handelsleuten zog zu dieser Zeit eine ansehnliche Zahl an deutschen evangelischen Handwerkern in die Nähe von Sárvár. Am Ende des 18. Jahrhunderts bildeten sie etwa 40% der wieder erstarkenden Gemeinde.

Das Toleranzedikt von 1781 schaffte überall neue Möglichkeiten, so auch in Sárvár. Zuerst wurde eine Kirche aus Holz gebaut, die im Jahre 1829 samt mehreren Gebäuden den Flammen zum Opfer fiel. Infolge des Großbrandes verließen der Pfarrer und auch der Lehrer die Gemeinde, da die Gemeindeglieder zahlungsunfähig geworden waren.

Die Ortsbewohner – hier ist besonders der Name des Blaufärbers Karl Kluge zu erwähnen – veranstalteten eine große Sammlung.

Die rekonstruierte Sylvester-Druckerei im Nádasdy Museum

Thomas Nádasdy

Es muss jetzt noch ein Name erwähnt werden: Matthäus Szegedy, der 1555 schon Prediger am Hof von Sárvár und der Erzieher des kleinen Franz Nádasdy war.

Im Jahre 1576 wurde Sárvár zum Bischofssitz, da Matthäus Szegedy vom Transdanubischen Kirchenbezirk zum ersten Bischof gewählt wurde.

Die komplizierten gesellschaftlichen Verhältnisse des 16. Jahrhunderts sind auch in den kirchlichen Bräuchen nachvollziehbar. Vom Hof von Nádasdy kennen wir auch die Namen der römisch-katholischen Priester.

Die Familie von Thomas Nádasdy hat auch noch zu Ostern 1547 geweihtes Fleisch vom Kalb und geweihten Spinat gegessen. Wir wissen aber von Georg Parneszith, dem Verwalter des Palatin, dass die Prozession im Jahre 1551 zu Fron-

det sich eine Gedenktafel mit ihren Namen als Erinnerung an diese schweren Zeiten.

In der Geschichte unserer Kirchen dauerte die Zeit der sogenannten Artikulationskirchen hundert Jahre lang - von 1681 bis 1781. Aus heutiger Sicht mussten unsere Ahnen verblüffende Opfer bringen, um ihren Glauben bewahren zu können. Sie mussten anstrengende Wege auf sich nehmen, wenn sie den Gottesdienst besuchen wollten.

In Sárvár häuften sich die Schwierigkeiten, als der Rat der Stadt zu Beginn der 1700er Jahre ein Ansiedlungsverbot für Evangelische in der Stadt erließ. In den damals alleinstehenden Dörfern, in Vármellék, Sári, Tizenháromváros, wurden sie geduldet. (Diese Dörfer gehören inzwischen seit mehr als hundert Jahren zu Sárvár.)

Den Bau einer neuen Kirche wurde – unter anderen – von den Gemeinden Ödenburg und Raab gefördert.

Mit dem Bau der Kirche wurde der Baumeister Samuel Geschrey beauftragt. (Seine Familie kam 1830 nach Vármellék).

Die feierliche Kirchweihe war am 17. Juli 1836. Zu diesem Anlass wurde auch der erste Pfarrer der Gemeinde Matthäus Rahner inauguriert.

Die Geschehen vor 500 Jahren haben auch heute noch Auswirkungen auf das Glaubensleben von Millionen Menschen. Hoffentlich gehen die Opfer unserer Ahnen nicht spurlos an uns vorbei! Lasst uns das Wort Gottes möglichst oft hören!

■ ZOLTÁN V. MOLNÁR
(Übersetzt von Magdolna Gritsch)

Az éneklés ünnepe északon

Hármas eseményt tartottak október 22-én az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnáziumban: a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerülete gyülekezeti énekkarainak találkozóját, az országos kórustalálkozóra készülve válogatót, valamint a 2016. évi korálünnepet.

A program nyitányaként dr. Roncz Béla – a gimnázium igazgatója, az Észak-Pest Megyei Egyházmegye felügyelője –, dr. Ecsedi Zsuzsa, az Evangélikus Kántorképző Intézet tudományos munkatársa, az esemény felelős szervezője és dr. Fabiny Tamás püspök köszöntötte az egybegyűlteket, illetve a házigazda intézmény kórusa szolgált énekel, Szabó Andrásné vezetésével.

Roncz Béla utalt arra, hogy az egyházkerület hat egyházmegyéje közül az Észak-Pest megyei a leggazdagabb az egyházi kórusok működése szempontjából. Jól látszott ez a részvételi arányokon is: a megjelent tizenhét

kórus közül (közel háromszázötven fő) tíz érkezett az ő felügyelete alá tartozó egyházmegyékből.

Ecsedi Zsuzsa a kóruséneklés közösgalkotó szerepéről beszélt, valamint felolvasta Luther Márton *Frau Musica* című versét, amelyből kiderül, hogy a zene elűzi a gonoszt, és vigasztalást ad a nehéz időkben. Fabiny Tamás szavait szintén Ecsedi Zsuzsa tolmácsolta: a püspök megállapítása szerint a reformáció kulturális kincseinek gondozása felvirágoztathatja a gyülekezeti életet. Szorosan kapcsolódott ehhez a gondolathoz Mekis Ádám házigazda esperes záróahátata, amelyben kiemel-

te, hogy éppen az egyházi zene, a korálének az, amit anélkül is továbbadhatunk az újabb generációknak, hogy azt elavultnak éreznék.

A 2017. évi országos kórustalálkozó válogatójára hét kórus jelentkezett, ők hosszabb programmal álltak a közönség elé, közülük választott a háromfős zsűri. Wulfné dr. Kinczler Zsuzsanna, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének adjunktusa, Kendeh Gusztáv, egyházunk egyházzenei bizottságának elnöke és Szekib Attila, a bizottság tagja a maglódi Magdala kórust (vezető: Simon Barbara), a kelenföldi evangélikus gyülekezet énekkarát (vezető: dr. Bence Gábor) és a miskolci Luther kórust (vezető: Halmainé Ujvári Mária) javasolta az országos kórustalálkozóra.

■ REMENÁR KRISZTINA

Ahol Jézus is kórustag volt

A Déli Egyházkerület kórustalálkozója Békéscsabán

Jézus is kórustag volt – mutatott rá az éneklés Istenhez és egymáshoz fűző szerepére Gáncs Péter püspök Békéscsabán, ahol október 29-én tartotta kórustalálkozóját a Déli Egyházkerület. A rendezvényre érkezett hét gyülekezeti énekkar szakmai zsűri előtt mutatott be ízelítőt repertoárjából. A zsűri által kiválasztott három kórus vehet majd részt az egyházkerület képviselőjében az országos kórustalálkozáson jövő májusban Szarvason.

Az együtt éneklésnek az a célja, hogy az a Valaki kerüljön közel hozzánk, aki mindenkéül van, de ugyanakkor magát megalázva lehajol a kicsihez, az alacsonyhoz, a legkisebbhez is Jézus Krisztusban – fogalmazta meg igei gondolatait Gáncs Péter a 113. zsoltár alapján. A püspök szerint ezt a csodát élhették át a Kistemplom falai között is, ahol együtt énekelhettek az egyházkerület minden szegletéből érkezett kórusok tagjai.

A találkozó házigazdája, egyben a Békéscsabai evangélikus egyes kar kar-

nagy elmondta: egyre kevesebb kórus működik a gyülekezetekben, ezért mindig öröm látni, amikor több százan énekelnek együtt. Kutyelné Ablonczy Katalin hoztátette: a kórusok – amelyeknek a tagjai jellemzően szabad idejükben, általában hetente egy alkalommal tudnak próbát tartani – leginkább az egyházi ünnepeken szolgálnak énekekkel a templomokban, ám településük zenei életéből is kiveszik a részüket, például városi rendezvényeken is fellépnek.

A zsűri tagjaként a házigazda mellett Wulfné dr. Kinczler Zsuzsanna, az Evan-

gélikus Hittudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének adjunktusa és Kendeh Gusztáv, egyházunk egyházzenei bizottságának elnöke értékelték a kecskeméti, kondorosai, békéscsabai, orosházi, bonyhádi, nyíregyházi és pécsi egyházközi kórus teljesítményét. Az énekkaronként tízperces műsorokban legalább egy korálfeldolgozásnak kellett szerepelnie. Előadása alapján a zsűri végül a kecskeméti, a bonyhádi és a pécsi gyülekezet kórusát hívta meg az országos találkozóra, de rajtuk kívül Békéscsaba és Nyíregyháza is meghívást kapott.

Kendeh Gusztáv elmondta: folyamatosan dolgoznak azon, hogy megújítsák, előbbé tegyék a gyülekezetek zenei életét, amire nagyon jó alkalmat kínál a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulója is.

■ ZSÍROS ANDRÁS

Nyugati pedagógusok találkozója

Bakonycsernyén tartották hagyományos találkozójukat október 22-én a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület területén élő evangélikus pedagógusok. Az alkalom az Isten veteményeskertje címet kapta, mottójául a következő ígeversz szolgált: „Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta.” (1Kor 3,6)

Jakabné Teke Ágota, Margittai Endre Antalné, Vissiné Berényi Edit

A csendesnap kezdetén a szervezők nevében Szemerei János püspök és Pongráczné Gaál Elvira, a győrsági tagiskola intézményvezetője üdvözölte az érkezőket, majd Reformáció és oktatás címmel tartott előadást dr. Korányi András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyháztörténeti Tanszékének professzora. Miután Turi Balázs, a település polgármestere röviden köszöntötte a megjelenteket, Lassu Tamásné, a várpalotai Forrás Evangélikus Keresztény Óvoda vezetőjének személyes hangú biznyságtételével és Rajnai Károlynak, a soproni Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola igazgatójának a hozzászólásával folytatódott a program. Az ehhez kapcsolódó fórumbeszélgetésen

bárki megoszthatta gondolatait a jelenlévőkkel. Egyebek mellett a családi és az intézményi nevelés egymást kiegészítő voltával kapcsolatos kérdések kerültek szóba.

Ebédre a bakonycsernyei evangélikus óvoda munkatársai látták vendégül a mintegy ötven résztvevőt, akik kívülről-belülről megcsodálhatták az épületet. Ezután – már a templomban – az óvodások műsora következett, majd Szarka István és Éva helyi lelkészek a gyülekezeti életet, Osgyán Gáborné vezető óvónó pedig az intézményben folyó munkát mutatta be.

A találkozót úrvacsorai istentisztelet zárta, amelyen Csorbáné Farkas Zsó-

fia győri iskolalelkész hirdette Isten ígétét 1Kor 3,6–11 alapján.

Az együttlét végén került sor az egyházkerület Gyurácz Ferenc-díjának ünnepélyes átadására. Az evangélikus pedagógusoknak adható, példás életet és szakmai munkát elismerő kitüntetés ezúttal hárman vehették át: Jakabné Teke Ágota, a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola tanítója, Margittai Endre Antalné, a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium tanára, valamint Vissiné Berényi Edit, a zalaegerszegi gyülekezet tagja, aki nem evangélikus intézményben végzi munkáját.

■ ADÁMI MÁRIA

REGIONÁLIS ÖKUMENÉ. Október 30-án reformációs ünnepet tartottak a győni lutheránus templomban a térség protestáns lelkészeinek és kórusainak szolgálatával. Igét hirdetett Balog Eszter dabas-győni evangélikus lelkész. A reformáció jubileumi évében a térség protestánsai havonta tartanak közös istentiszteletet – mindig más gyülekezetben –, imádkozva az egyház látható egységéért.

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután 3 órától 5 óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.). RADOSNÉ LENGYEL ANNA országosfelügyelő-helyettes, a Déli Egyházkerület felügyelője

Taizé-ima és énekegyüttlét. A rákosszentmihály–sashalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) minden hónap második keddjén, legközelebb november 8-án 18 órától Taizé-ima és énekegyüttlét. Minden alkalommal van igehirdetés is. Információ: Gyertyafeny.lutheran.hu.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület közgyűlése november 10-én, csütörtökön 17 órai kezdettel ülést tart az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban (Révfülöp, Fűredi út 1.). Tisztelettel és szeretettel hívjuk a közgyűlés szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait, valamint minden érdeklődőt. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége

A Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlése november 11-én, pénteken 10 órai kezdettel ülést tart a Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében (Budapest V., Sütő u. 1.). Erre az alkalomra a közgyűlési tagokat és minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk. Erős vár a mi Istenünk! RADOSNÉ LENGYEL ANNA egyházkerületi felügyelő, GÁNC S PÉTER püspök

Az Északi Evangélikus Egyházkerület a közgyűlését a 2005. évi IV. tv. 84. § alapján november 11-én, pénteken (a szokásostól eltérő időpontban) 11 órakor tartja a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközösség közösségi termében (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17.). A közgyűlést követően együtt megyünk át a Deák téri templomba az Evangélikus Országos Múzeum új kiállítóterének 15 órától kezdődő megnyitóünnepségére, amelynek keretében egyházunk hivatalosan megnyitja a reformációi jubileumi emlékét.

A magyar tudomány ünnepe az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. 2016. november 16–17. A megújulás igénye és követelménye nemcsak a reformációra vonatkozik mint mozgalomra és teológiai iskolára, hanem ezek kutatására és tudományos értelmezésére is. Természetes ezért, hogy a reformációra, sőt reformációkra vonatkozó felfogások mozgásban vannak, néha igen gyorsan megváltoznak. Konferenciánk nyolc előadása olyan kérdéseket közelít meg, melyekre a kortárs kutatók a hagyományos megítéléstől igen eltérő válaszokat adnak.

Das Prinzip semper reformari in der Reformationsauffassung. Schnappschüsse aus der Reformationsforschung. Reformationsgeschichtliche Werkstatt am 16. November 2016. Mittwoch um 16.00–18.30 im Hörsaal 10. Moderation: Zoltán Csepregi – András Korányi.

16.00: Wolfgang Breul (Universität Mainz): *Martin Luther und die Ehe* • 16.40: Maciej Ptaszyński (Universität Warschau): *Esel, Papageien und Parmesan: Herzog Albrecht von Preußen und Reformation in Polen, alte Freundschaften und neue Kommunikationsräume* • 17.20: Pause • 17.30: Szabolcs Varga (Fünfkirchen, Pécs): *Reformation und Katholizismus unter Türkenherrschaft* • 18.00: István H. Németh (Budapest): *Konfessionswechsel oder Zusammenleben: das Schicksal der Kirchen in den königlichen Freistädten.*

A semper reformari *elve a reformációértelmezésben.* Pillanatfelvételek a reformációkutatásból. 2016. november 17., csütörtök 10.00–13.00, díszterem. Moderál: Csepregi Zoltán és Korányi András.

10.00: Köszöntő (Korányi András rektorhelyettes) • 10.15: Ósz Sándor Előd (Kolozsvár): *Kálvin hatása az Erdélyi Református Egyházban* • 10.40: Kolumbán Vilmos (Kolozsvár): *A reformátori teológia újszerű megközelítése a 18. századi erdélyi eretnekeknél* • 11.10: Szünet • 11.30: Erdélyi Gabriella (Budapest): *A reformáció: a szerzetesség forradalma?* • 12.00: Szabó András Péter (Budapest): *Reformáció és peregrináció* • 12.30: Korányi András: *Az EHE Egyháztörténeti Kutatócsoportjának megalakulása* • 12.45: Csepregi Zoltán: *Belépés a Refo500 Research Consortiumba.*

Részvételi szándékát, kérjük, jelezze – a november 17-re vonatkozó ebédigény megjelölésével – november 10-ig a teologia@lutheran.hu e-mail-címen vagy a +36-1/469-1050-es telefonszámon.

A budavári evangélikus szabadegyetem következő alkalmát november 14-én, hétfőn 19 órai kezdettel tartjuk a Bécsi kapu téri evangélikus templom kápolnájában (1014 Budapest, Tánács Mihály u. 28.). Dr. Fabiny Tamás püspök bevezetőjét követően Szelenyi Iván Széchenyi-díjas szociológus, egyetemi tanár tart előadást *A világ varázstanítása – a korosodó Weber kétségei a modernitással kapcsolatban* címmel. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Proféta a saját hazájában? A Hegyvidék díszpolgárait megszólaltató beszélgetéssorozat november 16-án, szerdán 18 órától folytatódik az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalának épületében (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24.). A soron következő alkalom vendége Lambert Zoltán protonotárius kanonok, érseki tanácsos, a városmajori Jézus szíve templom plébánosa. A programsorozatot a Hegyvidéki Önkormányzat, az Északi Egyházkerület és a MOM Kulturális Központ közösen szervezi. Védnök: Pokorni Zoltán polgármester; házigazda: dr. Fabiny Tamás püspök; moderátor: Illisz László, az Evangélikus Információs Szolgálat vezetője. A program regisztrációs jeggyel látogatható, amely korlátozott számban áll rendelkezésre. Érdeklődni a püspöki hivatalban lehet az 1/394-2335-ös telefonszámon.

Nyílt nap az egyetemen. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem szeretettel meghív minden érdeklődő középiskolást és gyülekezeti tagot a november 23-án, szerdán délelőtt 9 órakor kezdődő nyílt napra. Jelentkezni november 18-ig lehet az ebédigény megjelölésével a teologia@lutheran.hu e-mail-címen. További információ és részletes program a rektori hivatalban kérhető. Cím: 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.; tel.: 1/469-1050, 20/770-3529; e-mail: teologia@lutheran.hu.

Harmat-könyvvásár. A Harmat Kiadó idén is sok szeretettel várja az érdeklődőket éves könyvvásárára november 10-én, 11-én és 12-én (csütörtök–péntek–szombat) 9 és 19 óra között. A kiadó könyveihez 20–70 százalékos kedvezménnyel lehet hozzájutni. A vásár helyszíne a kiadó irodája, címe: 1113 Bp., Karolina út 62.

HIRDETÉS

Újra megnyílik az evangélikus múzeum. November 11-én 15 órakor nyitja meg kapuit a felújított Evangélikus Országos Múzeum a *Luther öröksége* című új állandó kiállításával a budapesti Belváros szívében (V. ker., Deák tér 4.). Az eseményen részt vesz Gáncs Péter elnök-püspök, Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője, Harmati Béla László, a múzeum igazgatója, valamint Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter és Monok István, az MTA Könyvtárának főigazgatója. Közreműködik Finta Gergely orgonaművész, Gryllus Dorka színművész és a Deák Téri Evangélikus Gimnázium kórusa Bence Gábor vezetésével.

Szentháromság ünnepe utolsó előtti megelőző (ítélet-) vasárnap – Jób 14,1–17

Isten útjain

A VASÁRNAP IGÉJE

Naiv megközelítésben azt gondolhatjuk, hogy az olyan kiszolgáltatott helyzetben, amelyben Jób van, Isten mint végső megoldás jelenik meg. *Jób könyvének* egyik nehézsége, provokációja az, hogy Isten épp ellenkezőleg jelenik meg Jób számára: a szenvedés vele sem nyer értelmet. Sőt! Az élet és a halál, a szenvedés és a fájdalom mind Isten eszközei. Ennek felismerése még drámaibbá teszi a szenvedő helyzetét: Isten csak csúf játékot űz az esendő törékenységgel, a halandó igazságtalanul rövid életével.

Emberi érzékelésünk számára nagyon gyakran jelenik meg Isten ebben a logikusnak tűnő, mégis torz formában. Ezen a ponton érthetjük meg a ki nyilatkoztatás fontosságát: Isten lerántja az őt eltakaró leplet, hogy pontosan lássuk, ki is ő valójában, és ki az ő szeretett teremtménye. A mai nap jöbi textusa is ezen a nem könnyű úton vezet végig minket.

Párbeszéd Istenel. A saját fantáziánk helyett bátran kezdeményezhetünk párbeszédet Istenel. Jób az értelmetlenné tűnő szenvedés mélységéből Isten felé indul. Pontosán tudhatjuk, hogy a szenvedésnek nagyon sok elágazása, kijáratja van. Indulhatunk a végső megsemmisülés felé, gondolhatunk a velünk csak játszózni tudó Istenre, de kiálthatunk is hozzá. Ő kezdeményezi a párbeszédet: „Szólnál hozzám, és én válaszolnék...” Ebben a különös és személységünk legmélyét átjáró beszélgetésben nincsenek udvariassági körök,

protokollszempontok, tabuk, elhallgatott félelmek, ki nem mondott sérelmek. Kérdezhetünk és vitatkozhatunk, kiálthatunk és hallgathatunk: gyógyító jelenlét van csak. Jób ebben a folyamatban érti meg Istent és önmagát.

Korlátaink elfogadása. Jób, a jól szituált gazdag ember egyik pillanatáról a másikra a feneketlen mélységben találja magát. A sikeres és megbecsült embernek itt kell elfogadnia saját sebezhetőségét, felismerni azt, hogy korlátok között élünk. Noémi lányunk három éves lehetett, amikor egyszer a szoba közepén találtam egy széket állva. Két karjából szárnyat formált, és a hároméves gyermek minden őszinte fájdalommal sírt. Kérdeztem tőle: mi baj van? Ezt válaszolta könnyes szemmel: nem tudok repülni, túl kicsi a szárnyam! „...határt szabtal nek, amit nem léphet át...”

Istenre utaltságunk felismerése. Ebben a mélységben, kiszolgáltatottságban, az Istennel való perlekedésben érti meg a szenvedő Jób: nem csupán korlátok között élő emberek vagyunk, hanem alapvetően Istenre utalt teremtmények. Miként a gyermek szorul a szülői szeretetre, gondoskodásra. Végig lehet – sőt kell is – járnunk a tékozló fiú útját, de ettől még ránk is igaz a tétel és a lehetőség: csak az atyai házból van esélyünk a teljes és boldog életre. *Erich Fromm*, a 20. század nagy humanista gondolkodója a *Menekülés a szabadság elől* című könyvében azt írja, hogy a szabadság terhe elől menekülő ember vagy új függőségekre, vagy új alávettetésbe menekül. A filozófus-szociálpszichológus szerző

emberileg pontos, hiteles leírást ad erről a folyamatról. Azonban figyelmen kívül hagyja az Istennél megtapasztalt „függőség” szabadságát.

Megváltásra szorultságunk felfedezése. Mindennek felismerése, a mélységek bejárása azonban soha nem a megsemmisítés előszobája. Arra készít fel minket, hogy el tudjuk fogadni: megváltásra szoruló, esendő teremtmények vagyunk. Ez a felismerés lehet egy meghatározó, katarikus esemény, mint Saul damaszki földre zuhanása, lehet egy életlen át tartó naponkénti megtérés, Istenre figyelő folyamatos pályamódosítás.

Az elengedett adósság öröme. Jób korában, Jézus idejében és napjainkban is sokan vergődtek-vergődnek az eladósodás csapdájában. Ebből a spirálból sem anyagilag, sem spirituálisan nem tudunk megszabadulni. Szükségünk van külső, szeretetből fakadó beavatkozásra. Ekkor érthetjük meg az elengedett tartozás örömét, felszabadító erejét. Valamint azt, hogy az öröm mekkora ajándék, amelyet akkor becsülünk meg a legjobban, ha továbbadjuk.

■ LABORCZI GÉZA

Imádkozzunk! Jézusunk, aki asszonytól született, és végigjártad a szenvedés mélységét, farkasszemet néztél a halállal, irgalmaz nekünk. Jézusunk, aki férfiként meghaltál, lehanyatlottál, hogy utat törj nekünk a halál csapdájából mennyei Atyánkhoz, irgalmaz nekünk. Jézusunk, aki nem tartod számon vétkeinket, hanem eltörlöd őket, irgalmaz nekünk. Ámen.

KÉTHETI ÚTRAVALÓ

„Íme, most van a kegyelem ideje! Íme, most van az üdvösség napja!” (2Kor 6,2b)

Szentháromság ünnepe után az utolsó előtti megelőző héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi emlékeztetik a keresztyéneket: nekünk is oda kell állnunk Isten ítélőszéke elé! Az Örökévaló élők és holtak Bírójává tette egyszerűen Fiát (lásd Jn 5,22), ezért „mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy mindenki elvegye jutalmát aszerint, ami a testben cselekedett: vagy jót, vagy rosszat” (2Kor 5,10; LK) „Bizony, bizony, mondom tinéktek: mind, aki megtartja az én beszédemet, az halált nem lát örökké” (GyLK 702; lásd Jn 5,24) Jézus a tanítványainak mondja: „Mert ahogyan a villám az egész égbolton egyszerre villan fel és fénylik, úgy jön el az Emberfia is az ő napján.” (Lk 17,24) Ez Pál bizonyosságtétele: Krisztus az élők és elhunytak uralkodója, „*tehat akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk*”. (Róm 14,8) Az ítélet felé haladóknak üzeni *Luther*: „Az irgalmas Isten nem akarta, hogy az ítéletnap hirtelenséggel leljen meg bennünket. Ezért kegyelmével megtisztelve híven figyelmeztet. Hirdetett igéjét, megtérésre hív, s Krisztusban minden bűnünk bocsánatát kínálja.” Péter is emlékeztet: „*Mindennek a vége pedig már közel van: legyetek tehát bölcses és józanok, hogy imádkozhassatok*.” (1Pt 4,7) Jeremiásnak a fazekas házában mondta az Úr: „...olyanok vagytok a kezemben, Izráel háza, mint az agyag a fazekas kezében. [...] *De ha megtér gonoszságából az a nép, amelyről beszéltem, akkor én...*” (Jer 18,6,8) Nem csak zsidóknak íródott e buzdítás és az óvás: „*A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek. [...] Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Különbő idegen tanításoktól ne hagyjátok magatokat félrevezetni. Mert az a jó, ha kegyelemmel erősödik meg a szív...*” (Zsid 13,1.8–9b) Az 533 éve született Luther Mártont is megtalálta a kegyelmes Isten. A szeretet apostola kéri: maradjunk meg Krisztusban! „*Ha tudjátok, hogy ő igaz, ismerjétek fel azt is, hogy aki az igazságot cselekszi, az mind tőle született*.” (1Jn 2,29) Sok antikrisztus támad, s ezek tagadják az Atyát és a Fiút. Ám mi valljuk: Jézus a Krisztus, ő Isten, és örök életet ígért nekünk. Pál a próféciát idézve (lásd Ézs 49,8) szól vezérigénkben az üdvösség napjáról, és Krisztussal együtt munkálkodva int minket: „...*úgy éljétek, mint akik nem hiába kapták Isten kegyelmét*.” (2Kor 6,1) Reformátorunk névünnepe Pál szolgálatának gyalázata és dicsősége ad okot a hálaadásra (lásd 2Kor 6,3–10). Jézus így jövedöl a jeruzsálemi templom pusztulásáról: „*Nem marad itt kő kövön...*” S figyelmeztet a nagy megpróbáltatás idején: „*Vigyázzatok, hogy senki meg ne tévesszen titeket!*” (Mk 13,2,5) Bizony betelik az idő, / És Isten Fia eljő, / A világbíró, a dicső, / Az ítélő s megmentő.” (EÉ 502,1)

„Mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk Krisztus ítélőszéke elé.” (2Kor 5,10a)

Szentháromság ünnepe után az utolsó előtti héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi bátorítanak: reménységgel várjuk az Úr visszajövetelét (lásd Tit 2,13), aki az eljövendő világban uralkodni fog mindenek fölött! „Tökéletesen reménykedjétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok” (1Pt 1,13; LK) „Oly jó nekem Isten közelsége! Reménységemet az Úrba vetem...” (GyLK 723,11) Az utolsó ítéletről így tanít Jézus: „*Amikor pedig az Emberfia eljön az ő dicsőségében...*” S az irgalmasság hatféle cselekedetét felsorolva szól az igazakhoz: „*Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek az országot...*” Ítéletét így indokolja: „...*valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg*.” (Mt 25,31.34.40) Pál így vall Isten gyermekeinek reménységéről: „...*üdvösségünk reménységre szól. [...] Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal várjuk*.” (Róm 8,24.25) *Luther* így tanít: „A türelem kitartóvá tesz, a kitartás reménységet nemz, a reménység pedig nem szégyenít meg. Mi örök üdvösséget remélünk. Mindezt Isten kegyelme műveli bennünk a kereszttel.” Hegyi beszédében Jézus figyelmeztet: „*Nem mindenki megy be a mennyek országába [...], hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. [...] Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló a bölcs emberhez, aki közziklára építette a házát*.” (Mt 7,21.24) Az ember e földön dönt örök sorsa felől: „*Mert Isten [...] azért küldte el a Fiút [...], hogy üdvözüljön a világ általa. Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van...*” (Jn 3,17.18) S így önmagát zárja ki az örök életből. A hamvazószerdához hasonló jellegű mai bűnbánati és imanapon a természetlen fügefá sorsa kerül elének. A vincellér közbenjár érdekében a gazdánál: „*Uram, hagyj meg még ebben az évben, míg körülásom és megtrágyázom, hátha terem jövőre, ha pedig nem, akkor vágd ki!*” (Lk 13,8–9; lásd Zsid 9,12.15) A vámszedők és bűnösök barátja a százból az egy elvesztett juh és a tízből az egy elvesztett drahma megtalálása kapcsán szólt a mennyei örök örömről: „*[...] így fognak örülni az Isten angyalai egyetlen megtérő bűnösnek*.” (Lk 15,10) S ez az áldáskívánás nekünk is szól: „*A békesség Istene pedig [...] munkálja bennünk azt, ami kedves belötte Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön örökké. [...] A kegyelem legyen mindnyájatokkal!*” (Zsid 13,20.21.25) János írja: „*És láttam egy nagy fehér trónt és a rajta ülőt [...], a halottak [...] a trón előtt állnak, és [...]. Ha valaki nem volt beírva az élet könyvébe, az a tűz tavába vetetett. [...] Ez a második halál...*” (Jel 20,11.12.15.14) Kérheted: „*Ird az élet könyvébe / Megváltottad nevét...*” (EÉ 505,4)

■ GARAI ANDRÁS

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (november 6.) *Isten megítél minden tettet, minden titkolt dolgot, akár jó, akár rossz az.* Préd 12,14 (Lk 18,8b; Lk 17,20–24[25–30]; Róm 14,7–9; Zsolt 90) Halottak napja után, az egyházi év vége felé közeledve, ítélet vasárnapján elgondolkozunk saját életünk végéről is. Hogyan állunk majd meg Isten előtt? Ott, ahol nem számít, hogy milyen szerepeink és álarcaink voltak mások szimpátiájának kivívásáért. Nem számít, hogy a külvilág felé sikerült-e jól palástolni botlásainkat. Csupán az számít, hogy az Úr mit lát bennünk. Titkolt és akár még önmagunk elől is mélyre temetett bűnöket vagy Istennek a felénk Jézus Krisztus keresztyében és feltámadásában megnyilvánult szeretetéből élő és az ő szeretetével betöltött szívet.

Hétfő (november 7.) *Hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja!* 2Tim 2,19b (Jer 9,23; 1Pt 4,7–11; 2Kor 10,12–18) A kompromisszumkészség jó tulajdonságnak számít. Azt fejezi ki, hogy valaki nem nyakas, hajthatatlan, fafejű, hanem képes a saját álláspontjából a közös eredmény elérése érdekében engedni. Van azonban, amiben nem lenne szabad kompromisszumokat kötnünk. Aki az Úr, azaz Jézus Krisztus nevét vallja, nem sántikálhat kétfelé. Ez nem pusztán erkölcsi kíváncsalom, hanem egyszerűen praktikus tény: a kétfelé sántikáló egy lépést sem tud előrehaladni a kijelölt úton, mivel nem mehetünk egyszerre előre is meg hátrafelé is. A Szentlélek gyümölcsei csak akkor tudnak megérni életünk fáján, ha nem megyünk bele abba, hogy tudatosan megtúrt bűnök férgei rágiák meg zsenge hajtásainkat.

Kedd (november 8.) *A Lélek megnyilvánulása pedig mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele.* 1Kor 12,7 (Ézs 6,8; Jer 18,1–10; 2Kor 11,1–15) Divatos lett a „magunk módján” vallásosnak lenni. „A hit magánügy, hogy hogyan éljük meg, az leginkább csak ránk tartozik.” Pál apostol gondolkodásától nagyon messze állt bármiféle individualista, „szabadúszó” keresztyén élet lehetőségének gondolata. Mindaz az ajándék, lelki készség és képesség, amelyben Istennel való kapcsolatunkban a Szentlélek részesít minket, határozott célt szolgál. Mégpedig a hívő közösség épülésének és építésének célját. Az egyház, a gyülekezet a természetes közege és a célközönsége mindannak az áldásnak, amellyel Isten a mi saját hitünkön keresztül meg akarja gazdagítani az ő népét.

Szerda (november 9.) *És láttam a megnyílt eget: íme, egy fehér ló, és aki rajta ül, annak neve Hű és Igaz, mert igazságosan ítél és harcol.* Jel 19,11 (Ézs 26,9b; Zsid 13,1–9b; 2Kor 11,16–33) Korunkban a filmekből, a híradókból árad az erőszak. Ugyanakkor Jézussal kapcsolatban szinte automatikusan a pacifizmusra, az erőszakmentességre asszociálunk. *A Jelenések könyvének* apokaliptikus víziójában azonban Krisztus mint a királyok Királya jelenik meg fehér lovon, szájából kijövő éles karddal, aki tapossa majd a mindenható Isten búsult haragjának borsajtóját (15. v.). A benne hívőknek azonban élő reménysége lehet a golgotai kereszt, amelyen maga az Úr Jézus Krisztus taposódott meg értünk.

Csütörtök (november 10.) *Fekvőhelyemen is rád gondolok, minden örváltáskor rólad elmélkedem.* Zsolt 63,7 (Róm 11,33; 1Jn 2,18–26[27–29]; 2Kor 12,1–10) Meglehetősen életszerűtlennek tűnhet ez a kijelentés a rohanó világ rohanó emberének, még ha istenhívő is. Pedig a szüntelen imádság (1Thess 5,17) vagy a minden mozzanatában tudatos Isten jelenlétében megélt élet (1Kor 10,31) nagyon is a jézusi keskeny ösvény vándorának sajátja.

Péntek (november 11.) *Minden gazdagságnál nagyobb öröm, ha intelmeid szerint élhettek.* Zsolt 119,14 (Mt 13,45–46; 2Kor 6,1–10; 2Kor 12,11–21) Ez a zsolttárbeli értékhierarchia ma nagyon nem „trendi”. Vajon ha őszintén önmagamba tekintek, én is meg tudom ezt így fogalmazni imádságomban Istennek? Töreksem egyáltalán az Úr intelmei szerint való életre? S ha igen, az valóban minden materiális gyarapodásnál jobb vágyamként és nagyobb örömként jelenik meg az életemben? A válasszal önmagammal tartozom, Isten ügyis pontosan látja a valót.

Szombat (november 12.) *A türelem és vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy egyetértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint, hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek a mi Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját.* Róm 15,5–6 (Zsolt 22,23; Mk 13,1–8; 2Kor 13,1–13) Szívifájdító, amikor torzszalkodás, viszálykodás, a másik gőgös lenézése, megvetése jellemzi a hívők, a testvérek közösségét. Hiteltelenné válik a dicsőítés, mert még ha az egy szájjal történik is, egy szívvel biztosan nem. Isten, a mi Atyánk türelmes velünk, gyermekeivel, legyünk tehát mi is azok egymással. Ha órá tekintünk, ha figyelünk fókuszában ő áll, és nem saját önös érdekeink és másokkal szembeni jogos vagy jogtalan értékítéleteinkből fakadó negatív érzelmeink, akkor a Jézus Krisztus akarata szerinti egyetértés lelkiülete is megvalósulhat közöttünk. Esélyünk lesz arra, hogy összefüvetelünk ne pusztán „rendezvények” legyenek „résztvevőkkel”, hanem egy szívből jövő istendicsőítések. Adja Isten, hogy így legyen!

■ LÁSZLÓ VIRGIL

KRÓNKA

Az Evangélikus Élet magazin kéthetente megjelenő hírlevele

E-mail: evellet@lutheran.hu • EvÉlet online: www.evangelikuslet.hu
 • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evellet.hu • Előfizetés: kiado@lutheran.hu
 • Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. fszt. 2. Tel.: 06-20/824-5519.
 Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ballal@lutheran.hu). Főszerkesztő: T. PINTER KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: MÁTE TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com). Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu). Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518.
 Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN. Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
 • INDEX 25 211, ISSN 2498-5309

